

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERȚIUNILE:

de un sir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b., și timbra de 60 bani de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Serisori nehranate nu se primesc.

REDACȚIA
strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL
Austria-Ungaria:
an 20 cor. pe 1/4
cor.; pe 1/4 de an
pe 1 lună 2 cor.
Duminecă pe an
4 coroane.
Pentru România și
Italia pe an:
40 franci.
Scripse nu se napolază

Ingerință

Îndrăsneată.

Guvernul maghiar ține cu orice preț să dovedească, că Ungaria este sinceră protectoară a electului ovreiesc, luând ea sub scutul părintesc nu numai pe ovreii din noastră, ci și pe cei din țările străine. Își asumă chiar un fel de răspundere generală peste întreaga ovreie din Europa, dezvoltând o acțiune înaltă cu aceea a „Alianței israelo-universale“.

Faptul acesta se explică fiziologic. În nici o țară virusul ovreiesc nu pătruns atât de adânc în organizația statului ca în Ungaria. Aici finanțele și politica nu sunt separate și măsură jidovite ca la noi. Raza semitică nu s'a contopit cu raza mongolă, împreună cu cea semită, a dat naștere unei rase hibride, cu nume unguresc, cu porniri și caracter esclusiv semitic.

Astfel apoi se explică, pentru ce Ungaria oficială varsă șiroaie de laudă când aude vești despre starea de bine a Ovreilor; pentru ce guvernul maghiar intervine numai de când vede că situația fraților de sânge din alte țări.

Așa emigrările recente ale ovreilor din România au dat Ungariei prilej să se distingă din nou ca mamă a Ovreilor, de astăzi înseamnă că Ungaria îndrăsneată, și cu pretensiuni înalte față de un stat învecinat.

Se știe, că „Alianța Israelită“ din Viena, profitând de schimbarea guvernului român și de criza financiară din România, a reușit să silească multe sute de Ovrei, emigrați din România să se întoarcă la căminurile lor. Guvernul maghiar, după ce prin presa oficială a dus o campanie învingătoare împotriva României, a trimis în ajutorul „Alianței“ pentru redobândirea cu forța a Ovreilor români; și la dispoziția emigraților trenuri speciale, li-a stors declarații mincinoase, li-a dat povețe părintești de-a împăna și cu nici un preț nu i-a lăsat să plece în America. Zadarnic au cerut dl. Mărgăriteșcu-Greceanu, consulul României la Budapesta; zadarnic li se spunea, că Ovreii au dreptul în regulă, deci un drept necontestabil, asigurat prin convenție internațională. Nu, guvernul maghiar ține cu capul n'a voit să permită Ovreilor a părăsi... România.

Estă acum și nota ministrului de Externe maghiar trimisă guvernului român în chestiunea aceasta, —

notă pe care o găsim publicată în ziarele oficiale din București:

„In afacerea emigrației din România am dispus ca, după primirea prezentului ordin să nu se permită trecerea peste frontiera țării și călătoria prin Ungaria decât emigraților români cari, afară de pasaportul necesar, vor posedea bilete de călătorie sau de nave, valabile până la stațiunea de emigrare situată afară de Europa, sau atât numărul ca să poată întreprinde călătoria. Emigrații cari nu pot corespunde acestor condiții trebuie să fie reținuți și reconduși în România“.

Atitudinea aceasta a guvernului unguresc în o afacere a unui stat vecin, care pe Ungaria, din punct de vedere politic, n'o privește, este absolut arbitrară și de-o ovreiască îndrăsneală. A păși atât de fățiș împotriva unui drept internațional, a nu respecta pasapoartele liberate în numele guvernului și regelui României, și anume într'un timp de perfecte raporturi de prietenie cu regatul român, sunt proceduri cari nu pot fi explicate decât din interesele de rasă ale maghiarilor.

Ne mai pomenit este, că guvernul maghiar s'a făcut inspector peste buzunarele călătorilor evrei, dând ridicolul ordin, ca fiecare călător să-și deschidă punguța și să dovedească funcționarului ungur din vama Predealului, că posedă mijloace de călătorie și de întreținere nu numai în drumul de trecere prin Ungaria, ci pe întreaga cale până în Canada.

Nu înțelegem de unde își ia guvernul maghiar îndrăsneala, de-a supraveghea averea și viața străinilor afară de teritoriul Ungariei! Guvernul român știa să poarte de grijă supușilor săi în centrele Europei și prin urmare acelorora le incumba datoria de-a supraveghea exodul ovreilor. Serviciul de samsar și de protector al guvernului maghiar nimeni nu l'a cerut, nici chiar emigranții.

Să-și vadă guvernul maghiar mai bine de ale sale treburi. Pentru ingerințele de aceste în afacerile țării străine nu este chemat și n'are nici o indemnizare de la țara pe care o reprezintă. Și ușor i-se poate întempla să primească o lecție strășnică pentru țanțoșa sa atitudine. Sunt alte zeci de chestiuni arzătoare aici în țara la noi, cari ar trebui să-și preocupe pe deținătorii puterii. Nu să se pună ca niște panduri în calea pelerinilor Ovrei, ci să oprească mai bine emigrarea Slovacilor și a Sașilor, cari în condiții mai desperate ca Evreii din România, an de an părăsesc Ungaria și se duc în America. Impace guvernul pe cetățenii acestei țări și lase-se de protectora-

tul fraților săi Ovrei din țările străine. Măture-și înaintea ușei sale, căci acolo necurătenia stă claie-grămadă.

Despre situația din Austria. Budapesta Hirlap* scrie următoarele:

„Un distins membru al partidului german liberal scrie un articol în N. W. T. despre situația din Austria. Scriitorul accentuează că partidul german-liberal privește cu o îngrijorare crescândă politica șovăitoare a lui Körber. Apoi spune că acțiunea parlamentară proiectată pentru toamnă n'are nici un scop și nu ar însemna altceva decât o amânare a crizei. Partidele germane rămân pe lângă programul dela Rusahi și pretind ca limba germană să fie introdusă ca limbă oficială. O fericită soluție pentru criză ar fi posibilă numai dacă guvernul ar preschimba cauza crizei, ceea ce ar fi să schimbe actualul raport dintre forțele partidelor politice, într'un mod avantajos pentru germani. — Din Praga se depeșează că deputatul Pařac într'un articol ce a publicat se declară contra reunirii partidelor din dreapta în forma cea veche. Unirea numai în acel caz se va pute face, dacă Cehii vor dicta condițiunile.“

Visita lui Goluchowski ministrului de Externe, la Ischl, unde a fost primit de M. Sa, are fără îndoială o importanță politică deosebită, față cu evenimentele ce se petrec în orientul depărtat. În cercurile apropiate de centru se știe că e vorba de o acțiune mai mare și mai puternică în chestia chineză.

Necesitatea de a se prezenta guvernului în fața alegerilor cu un nou program de muncă este mereu accentuată de presă. Și aceasta cu atât mai virtuos, cu cât ministrul Szell a declarat în repetite rânduri că absolut nici o ingerință oficială nu va face guvernul; și astfel îi trebuie un program pentru care să se adune voturile. Pe de altă parte, propaganda serioasă a partidului popular se prevede că are să câștige aceluia un însemnat număr de reprezentanți în parlament. Ziarele independente cu deosebire sunt amărte la vederea progreselor tinerei partid, în contul declinului kossuthist.

Actuala majoritate parlamentară se compune din contopirea naționalilor lui Apponyi cu așa zisii liberali, dintre cari grupa lui Bánffy încă nu s'a declarat disidență, deci se impune o lichidare între guvern și acea fracțiune.

Hazánk vobind la loc prim despre „programul viitorului“ spune: „Datoria viitorului parlament va fi să taie o nouă direcție, o nouă potecă să deschidă pentru silințele națiunii... Să-și dea silința de a-și eternisa numele prin opere trebuincioase ear nu prin lucruri strălucitoare dar găunoase“.

Din România.

In jurul crimei politice.

Dr. Stancef, ministrul Bulgariei la Petersburg, plecând la Viena, a trecut prin București.

Dr. Stancef e în concediu. Dansul a fost la Sofia, unde a fost pus în curent cu cele întemplate în București. De la Sofia a fost trimis la Viena să întâmpine pe Principele Ferdinand, care vine dela Roma și să-l pue în curent cu evenimentele zilei.

Dr. Stancef e unul dintre cei mai favorizați bărbați politici bulgari ai Principelui Ferdinand.

Guvernul bulgar crede că prin Dr. Stancef va pute să monteze după propriul său plac pe Principele Bulgariei.

Causele plecării agentului Teodorof din București.

Agentul Bulgariei la București a plecat subit din țară, când între România și țara pe care o reprezintă erau cele mai încordate relațiuni.

Adevărata cauză care a determinat pe dl Teodorof să plece din România este că guvernul bulgar aflând de percheziția făcută la Stancovici, cumnatul dl Teodorof l'a avisat să plece din România.

Apoi agentul Bulgariei, prin prezența sa în țară, ar fi provocat manifestații ostile la agenția bulgară din partea Românilor pe drept revoluțari.

Dr Teodorof trebuia deci să plece și a plecat, lăsând girant pe dl Yvan d'Exarque, cunoscut ca filo român și care locuiește de 10 ani în România.

Instrucția în afacerea complotului.

Judecătorul însărcinat cu instrucția afacerii complotului bulgar își urmează cu asiduitate lucrările sale. Pe Jof se crede că protocolul va fi încheiat și va fi prezentat dlui ministru de Externe.

Din cercuri guvernamentale se știe că răspunsul guvernului bulgar la nota energică a guvernului român ar fi cam puțin cuvințioasă.

Banchetul canibalilor din Sofia.

Sub acest titlu, cetim în „Epoca“: Duminecă după amiază o telegramă din Ruscuc, adresată lui Saravoff, îi vestise asasinarea regretatului Mihăileanu.

Saravoff convocase imediat pe membrii comitetului revoluționar, care se compune din 24 persoane. Saravoff a glorificat asasinarea lui Mihăileanu și în aceeași zi seara s'a dat un banchet de 30 persoane, unde s'au ridicat mai multe toasturi, glorificând pe toți asasinii comitetului revoluționar.

Apoi a urmat un chef s'ebatec. Faptul e de o brutalitate pentru care nu putem afla epitet și pentru care orice comentariu e de prisos.

Intervenția Germaniei și Austriei.

Guvernul german și austriac au făcut demersuri energice la Sofia pentru a se obține dizolvarea comitetului macedonean și pentru asigurarea vieții naționaliilor lor.

În adevăr, cum se știe, comitetul macedonean supune la cotisațiile sale pe toate naționalitățile și în cas când nu i-se plătește pune pe oamenii săi de jefuesc și asasineză pe cei recalitranti.

Iosif Ieroteiu Beleş.

O distinsă familie își deplânge pe cel mai bun tată, care le-a lăsat cea mai frumoasă moștenire: cinstea numelui.

Români aradani privesc cu pietate la acest tip în care s'a întrupat ființa preotului român, a „părintelui“ poporului!

Marilor ierarhi le-a dat biserică titlul de „părinți bisericesti“, marilor

„preoți români” le rezervă biserica titlul de „părinți poporului”.

Mică dar' frumoasă, comuna Văradia, tractul Radnei, dovedește că a avut un „părinte”.

Și luptele naționale din șase-zeci și șapte le dovedesc, că nu s'a curmat șirul „părinților naționali”.

Cine, din generațiunea mai nouă, a ajuns să vadă congregațiunile vechi din acei ani, își va aduce aminte de aceea imponentă figură preotească, care la masa verde sta ca stâncă în fața dușmanilor și cerea cu glas înalt drepturile poporului său.

Cine din această generație a ajuns marile adunări naționale de prin anii șase-zeci și șapte-zeci, își va aduce aminte de figura care cu un cap se înalță peste nivelul mulțimei, și cu agera-i privire inspira credință în mulțime.

Cine din această generațiune a ajuns marile lupte ierarhice, își va aduce aminte de conferențele din reședința episcopescă din Arad și din deputațiunile de pe la Carloveț și pănă la treptele Tronului, din cari figura lui se înalță.

Și cine din acești fericiți au văzut cum temelie s'a pus în primul congres național bisericesc național, și cum în sinul bisericilor și sinoadelor eparchiale s'a zidit biserica națională pe acele temelii, nu-și va fi uitat de cel-ce în primul rând milita, — de părintele Iosif Ieroteiu Beleş.

El un sentiment religios-moral inarticulat în așezămintele religioase ale popoarelor, să pomeniți faptele cele bune ale înaintașilor tei, ca de exemplu să rămână generațiunile viitoare. Cu drag împlinim glasul acestui sentiment, că lipsă avem de învățătură și exemplu viu, în aceste zile de restriște.

Duminecă în 30 Iulie (12 August), a fost înmormântarea lui. N'a fost înmormântare de toate zilele. El nu mai avea jurisdicție, nu subalternii au venit din datorința față de șeful lor, ci veneratorii săi, din sentiment curat.

Preasfințitul episcop diecesan a fost reprezentat prin vicarul său Vasile Mangra însoțit de asesorii Consistoriali Dionisiu Popovici, George Purcariu, Romul Ciorogariu și diaconul Virgil Mihulin. Mănăstirea Hodoș-

Bodrog prin archimandritul Augustin Hamsea și ieromonahul Archip Muntean. Administrația civilă prin toptrener. Administrația Radna, dl Csukay. Preoțiimea din protopiatele Șiriei, Lipovei și a Radnei ca la 40, dintre cari afară de vicarul episcopesc Vasile Mangra, archimandritul Augustin Hamsea și ieromonahul Archip Muntean, au servit 28 la prohod. În aceeași măsură a fost reprezentată și învățătoria. Apoi antistia comunala și un nesfârșit șir de popor adunat în jurul sicriului încărcat de coroanele aderentului defunctului. Consistorul încă a depus o coroană „Binemeritului archimandrit fost vicar episcopesc Ieroteiu Beleş”. Cuvântarea funebrelă a ținut-o archimandritul Augustin Hamsea.

Jalnică familie a fost mângăiată prin depeșe de condolență de la înaltpreasfinția Sa arhiepiscopul și mitropolitul Ioan Meșianu, Musta archimandrit protosinodal Papp (Arad), familis Eugen Mocion (Capolnaș), Dr. Hosan (Chișineu), familia Barbura (Pectea), Alexa Popoviciu (Bichis), Isidor Popescu cu familia (Arad), Dr. Halic (Lipova), rudeniile George și Olga (Beregseu), Romul și Silvia (Beregseu).

— Una la zi. —

„Inimă cu patimi urte să-și caute pâinea de toate zilele pe alte căi și nu prin redacțiunile. Redacțiunile nu sunt pizăni pentru toți trecătorii flămânzi de stradă. În redacțiuni să lătre primii din generațiunile muncitoare ale unei națiuni. Și ar fi mai bine dacă s'ar scrie mai puțin pentru datorință și mai mult din convingere.

Rëndurile acestea le publică „autorizata”. Autorul lor e secesionistul din Orăștie.

Ear fratele Silvestru Moldovan, care și-a făcut școala ziaristică la „Telegraful” și Trifu, care a asistat la nașterea și apoi la obșteșul sfârșit al ziarului „Dreptatea” nu înțeleg în ce chip crud Traian își ride de ei!

Fericiți cei săraci cu duhul.

ȘOAPTE

Crucea.

Tie să 'nchină sufletul și inima mea ziua și noaptea... Pe tine te poartă cu drag și cucernicie ființa mea: și pe Răstignitul Mântuitor îl rog să-mi deschidă ostrovul senin al fericirii cerești...

Crucea ne a ridicat din întunec, și ne-a ținut viața neprihănită, ear azi... azi, orbiți de păcate grele căi nu o hulesc și focul iadului nu l'văl... înflorător și groznic amenințând...

Stau la holat... Privesc lanurile mândre și bogate. Vântul în le-a piecat în jos și cât bate ochiul în lărga zare din viul gulbă înțezăresc chipul suferinței și simbolul mântuirii; chipul sfintei cruci,—și dacă o singură boabă într'un colțisor văd...

Ave!...

Lisandru.

Jurământul și mesajul de Tron italian.

Jalea mare, ce stăpânește încă inimile poporului italian pentru pierderea în chip atât de tragic a regelui Umberto, azi apare schimbată într-o generală veselie patriotice, adecuată împregiurării și evenimentului petrecut Sâmbătă, în 11 I.C. n. în Roma, înainte ambelor corpuri legislative. Atunci adepă noul rege Victor Emanuel III. a depus acolo jurământul pe constituția țării în prezența membrilor Senatului și ai Camerei. Festivitatea aceasta e actul cel mai serios și cel mai sărbătoros în viața regilor italieni. Act, care suplinește încoronarea și însemnează primirea în chip constituțional a puterii domnitoare. Casa de Savoia își are, ce-i drept, coroana sa străbună, care de presinte e păzită în Quirinal ca cea mai scumpă insignie a dignității regale, dar de actul încoronării sărbătorite, începând de la Carol Albert, au abzis toți antecesorii lui Victor Emanuel și în această privință nu s'a făcut schimbare nici de astădată.

În esență textul jurământului e tot același ca al decedatului rege Umberto. Cu toate acestea însă și de data aceasta făgăduința bărbatească a regelui, că dreptate va servi fie-

cărui cetățean, că puterea va exercita numai după cum scriu legile țării și că va servi națiunii în vedere națiunii sale.

În mesajul de tron noul vestit posesorul principiului va fi călăuzit și direcția, ce în timpul domniei. Partea mesajului cuprinde un pas de jale sinceră și adâncă: zut dintr'insul iubirea dură fiului față de părinte și recunoscătorul față de poporul cu trup și suflet a condoleanță declarată regelui despre decăderea sa'e externe. A accentuat, că și sub domnia sa înțezăresc un factor influent al concordanței teresul comun pentru menținerea dar bate la ochi împregiurarea mesajului cu — îngrijire mai mica aluzie la tripla-aluzie.

S'au amăgit toți, căți să aibă în noul rege pe omul născut. Aceasta reese din decăderea domnitorului relativ la politica ideea conducătoare în această țară este păzirea în chip tradițiilor monarhiei liberale și nerea necondiționată a garanțării libertății publice.

Cuvintele regelui, pre sus de toate, sunt demne de bărbat și de domnitor ele au provocat însuflețirea

Înregistram deci câteva nuntele despre decursul mesajului de înaltă sărbătoare pentru țări italieni.

Din privilegiul acesta sala a Senatului a fost împodobită cu insigniile de doliu. Băncile toate erau trase în postav negru cu vrăste de argint; ear Tronul în locul presidial. Sala literarității de senatori și deputați; toate erau ocupate de dignitarii deputațiunile țării străine, de diplomați și de capii autorităților

Plecarea conductului regal a fost anunțată prin salve de tun. Întâiu au sosit regina Elena și Maria Pia împreună cu principesa de Savoia, cari au fost primite în principala a Senatului de o delegație de senatori și deputați și conduse regala, împreună cu prinții și cu străini. La intrarea în sală,

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI.”

Divănire.

(O republică)

Ceea-ce vă povestesc aici e un vis din copilărie, un vis urt cum se întâmplă să-l aibă copii mai ales după o încărcare prea mare a stomacului sau după o lectură prea iritantă...

Cetisem pe Robinson. Și noaptea, în vis, povestea lui flință în fantazia mea, ear eroul povestii eram chiar eu, visătorul.

Corabia — știți de corabia lui Robinson — mi se sfărmasă în bucăți și groasnicile valuri ale mării mă aruncară pe țărnicul unei insule deșerte. Pășind neînscut, ce mare îmi fu mirarea, văzând că starea de sălbatică încetează și înaintea privirilor mele se întind: plantațiunile frumoase, parcuri măiestrite, o promenadă de arini, case și instituțiuni publice și străde spațioase. De nu m'ănel, am zărit acolo și o statuie a marelui mucenic papistaș Nepomuc...

Dar grozav! Știți ce nu vedeam pe această insulă? Oamenii! Nu era nici un picior de om pe strade. Dar și prin case, abia ic-colo câte-un cap omenesc, se ivea sficios după perdelele de la ferestri, îmi arunca câte-o privire de compătimire și când voiam să-l agrăiesc dispărea, lăsându-mă singur pe strada pustie... Stranie privilegiu, mi se părea că sunt în apropierea palatului din poveste, în care fata de împărat, blăstemată de o vrăjitoare, doarme somnul cel provisoriu, până ce Făt-frumos nu va veni să o deștepte prin o sărutare...

În schimb însă insula era înzestrată din belșug cu dobitoace de toate neamurile. Și erau împărțite în diferite triburi sau părți sociale, alcătuiind un stat organizat, în formă republicană.

În rândul întâiu, vedeam o cireadă de boi, rasă veritabilă, boi bine hrăniți cu carne maiestoasă, cu frunți de o ruperbă stupiditate. Acestea probabil reprezentau ordinul intelectual în stat. Șeful lor era un bou părțit, hodrog de bătrân, de pe față și de pe umblet se vedea că e ramolit rău. Un junc răncăciu făcea pe secretariul general. Vacile, onorabilele jumătăți, — sau „femeișele”, cum le-ar zice „Enciclopedia”— lipsiau.

Nu mai câțiva pași departe de dâșnit erau adunați un șireag de alți quadrupedi. Asini sau muii, nu puteam distinge. Și cine știe ce simțire animalicească li răsculase — s'au ogrinji li se isprăviseră sau ovșul le lipsia, în tot cazul era vorba de grăunțe, — căci răgeau la desperare. Lângă ei o mulă bătrână moțâia cu ochii închiși și n'avea habar de meetingul de protestare al semenilor săi.

Trec pe lângă ei și cotesc într-o stradă laterală. O altă onorabilă adunătură Niște urși și vulpi în jurul unui stup de miere. Un ursoiu, cât un butoiu, sugea dintr'un fagure uriaș, ear' câțiva pușori — vedit descendenții lui — dădeau tîrcoale oacheșei ursoaice, ce rumegea mereu din făci și se hârjonea ca o potaie flămândă. Pui, diavoliță de ursoaică, da înfloritoare ești. Țigan să flu și n'ast îndrăsnit să te joc sub ciur, chiar de at avea cel mai grosav belciug în nas!...

Speriat fug mai departe. Dau peste cârduri de găște, cari făceau un șgomot mai infernal ca o reuniune de femei... Și mai erau acolo și găini frumoase, unele mai golașe, altele mai cochete și cu moț în cap, cu coada mai ridicată par'că purtau „turnire”. Și cocoșii aveau mare trecere printre ele, — cocoșii fercheși cu pinten,

cu picioare subțiri și supte, cu roșie, vînătă sau galbină, după că și „parolele” regimentului galinilor aparțineau...

Ear' eu, copil viclean și născut ca toți copiii, dau să put mână pe ea ca se mă joc cu ea...

Dar' vai, 'mi-s'au umflat pene și găștele au dat alarmă și în ajutorul lor boii și asinii și căci armonia și unirea dobitoacelor complectă, când vor să atace muritor biped. Și m'au luat toată republica s'au răsculat și mea și era un șgomot horand; rețele dobitoacelor se amestecă meu de copil și... m'am

Eram în patul meu scaldat în Visul urt, prietnuit de cetirea lui dispăruse. Lângă mine dormisă mea, încolăcită și sfârșită și toate zilele. Ceasul ticăia pe perete altădată. Și mândre raze de soare deau prin fereastă...

Vesel mă scol și îmi rostesc de dimineață.

au fost întâmpinate cu ovații mari
toși. Mai târziu a sosit și regele
Emmanuel, însoțit de prințul de
Savoia, de contesa de Turin, de prințul de
Genova și de dignitari înalți ai Curții. La
sala regele a fost întâmpinat de de-
putații parlamentari și de miniștri, ear'
intrarea în sală a fost întâmpinat de ne-
gustul ovații.

Regele, ocupând loc pe Tron, era
înconjurat de prinții casei domnitoare.
Ministrul-president Saracco, provocat de
regele, a rugat pe senatori și deputați, să
ocupă loc și a declarat, că regele și-a con-
firmat, ca să depună în fața lor jurământul
convenit de constituție.

S'a sculat apoi regele și cu glas tare
a citit textul jurământului, primit la urmă
de la întreaga cu ovații nesfârșite. A
citit apoi trei foi de pergament, cu
scrise negre, cari cuprindeau textul
jurământului. Dintre aceste trei acte unul
se păstrează în Arhiva statului, oar'
doile două în a Senatului și a Camerei.

După acestea ministrul de justiție a
citit formula de jurământ a senatorilor și
a deputaților pe aceea a deputaților.
Și în corpore au jurat credință și
obediență domnitorului. A urmat apoi me-
sul Tronului, rostit de regele Victor
Emmanuel.

Textul mesajului este următorul:

"Intâia mea gândire îi sună poporului
în ziua aceasta este expresia iubirii și
recunoștinței față de poporul, care a vâr-
șit întru sârmă și sârmă și sârmă și sârmă
și cu încredere s'a grupat în jurul
meu și care a dovedit, cât de puternice ră-
zăni a prins în țeară monarhia liberală.
Pe acest plebiscit al durerii eu ceteșe cele
lume ascuțit pentru domnia mea. Acele
monstrații nobile și pline de pietate, cari
sunt au izvorit din inima națiunii la ves-
tul despre tragicul eveniment, imai arată
la inimile Italianilor viețuește încă acel
sunt al patriotismului, care tot-deauna s'a
înălțat la fapte mărețe. Sunt mândru de ace-
ste valori. Dacă v'r un popor a înscris în car-
năsele asemenea pagină cum este pagina
gloriei noastre naționale, atunci cu drept
și cu capul ridicat poate să năsu-
rește și idealurile cele înalte. Cu capul
ridicat și năsuind spre cele mai sub-
lime idealuri, eu mă consacrez ferii cu toate pu-
terile de cari dispun, cu toată puterea, care mi o
dă exemplul și tradițiile Casei mele. Cuvântul
meu Carol Adalbert, care a octroat ferii li-
beră, mi a rămas sfânt și sfânt imi este
cuvântul bunicului meu, care a desăvâr-
șit unitatea Italiei. Sfânt mi-a rămas și cu-
vântul augustului meu tată, care în toate
momentele vieții sale demn urmaș s'a dove-
dit a fi de părinte al patriei. Munca
noastră a fost sprigină de grațios-
itate și de farmecul adoratului meu mama,
ce s'a plantat în inima mea și a imprimat
în sufletul meu simțul de datorie a domni-
niei și a patriotului italian. Tot astfel
și s'a spriginat în lucrările mele suga-
ta soției, care fiind și în-ași originară dia-
la popor vigoș, cu trup și suflet se va
dedea patriei ce și-a ales. În condolența
pentru durerea noastră am primit dove-
diile mai strălucite ale prieteniei dela
puterile, când au trimis aici la noi prinți
și dist nați reprezentanți de ai lor.
— Tot-deauna Italia a fost un
influent al concordiei, așa va fi și în
domniile mele, în interesul scopului
pentru menținerea păcii. Dar pacea
nu este îndestulătoare; avem tre-
buț de pace în lăuntru și de concordia
de acolara, în cari este bună voință,
ca să ne manifestăm puterile intelek-
tuelle și energia noastră economică. Genera-
țiunile noastre avem să le educăm în cultul
de patrie și a' muncii cinstite, în
de onestitate, acel simț, care atât
plăcând însuflețește puterea noastră ar-
tistică și pe uscat, acea armată, care
reputat din popor și este amanetul ace-
stei patrii, care unește întreagă societate
italiană în concordie și în iubirea de
patrie."

Legile țării și aplicarea lor punc-
tăvăm să le ocrotim și să
muncim cu înțelepciune. Monarhia și
regalul solidar au să proceadă în
trăind lucrare salutară. Cu încredere și
cu siguranță neturburată a drepturilor și
obligărilor mele de rege ocup acest Tron.
Italia tot așa încredere în mine, cum
și încredere în soarta patriei mele.
Vă amenescă nu va fi în stare să ni-
vădoască ceea ce antecesorii nostri au clădit

cu atât abnegațiune. Toată puterea exist-
entă avem s'o păzim și s'o desvoltăm,
pentru ca să menținem marea lucrare a
unității și a libertății. Nici odată nu va
lipsi în mine încrederea neturburată în in-
stituțiile noastre liberale, nici inițiativa
tare și energia, pentru a păzi așezămintele
glorioase ale țării, această moștenire scumpă
a strămoșilor noștri.

Creșcut însuim în iubirea de religie și
patrie, invoc pe Dumnezeu drept martor al
făgăduinței mele, că inima azi și în viitor
pentru mărirea și înflorirea patriei voiu con-
săcra o". (Ovații s'au stins).

Peste tot aproape în care propoziție a
mesajului a fost urmată de ovații mari,
îndeosebi în partea, în care regele a vor-
bit despre moartea tatălui său, despre li-
beralismul monarhiei și despre energia în
lucrările sale.

Când regele a părăsit sala, membrii
legislațiunii s'au făcut ovații nesfârșite, înde-
osebi înasă mulțimea imensă de pe strade,
care nu s'a liniștit până ce părechea regală
nu s'a arătat de două ori pe balconul Qui-
rinalului.

Presă italiană întreagă constată una-
nim succesul mare al mesajului și accen-
tuează atitudinea demonstrativ de corectă a
parlamentului și a orașului.

Noutăți

Arad, 14 August 1900.

"Asociațiunea pentru literatura ro-
mână și cultura poporului român" își va
ține adunarea generală în anul acesta la
Băile-Herculane în zilele de 9 și 10 Sep-
temvrie n. Comitetul ce s'a instituit pentru
arangearea festivităților împreună cu acea-
stă adunare, are onoare a încredința pe
P. T. public, doritor de-a participa la adu-
nare despre următoarele:

1. Primirea oficială a comitetului cen-
tral la gara Băilor-Herculane se va face
Sâmbăta în 8 Septemvrie la ora 1 d. a.
Programa detaliată despre decursul adunării
se va publica mai târziu.

2. Taxa de odaie cu un pat pe zi este
dela 1—5 cor. De fiecare pat separat 80 fl.
Pentru lumina electrică se plăteșc 10 % din
taxa camerii. Serviciul de persoane 30 fl.,
de mai multe persoane dintr'o odaie 1 cor.

3. Toți oaspeții veniți la adunare vor
avê la 3 restaurante reducere de 25 % din
prețul mâncărilor.

4. Taxa unei birje pentru 4 persoane
dela gară până la Băile-Herculane este 2
coroane.

5. Oaspeții veniți la adunare vor be-
neficia de aceste favoruri și după adunare
ori cât timp ar petrece în bal.

6. Pentru bilete de călătorie și încuar-
tirare cu prețuri reduse, precum și pentru
participare la excursiuni a se adresa dom-
nului Dr. George Vuia, medic bănear în
Herkulesfürdö cel mult până la 31 August
st. n. Ofertele în bani și taxele de membru
sunt a se trimite casierului dlui N. Nestoro-
vici, tot acolo.

Băile-Herculane, 10 August 1900.
Pentru comitet:
Die Curescu, v.-președinte. *Dr. Petru Barbu,* secretar.

Un preot român escrocat. Foile ma-
gichiare publică din Oradea mare urmă-
toarea șure: Preotul român Gligor Verșea
dintr'o comună din Maramureș plecase zi-
lele acestea cu soția sa la Püspökfürdö,
unde avea de gând să petreacă câteva
zile. Urcați în tren, preotul român a fost
înconjurat de doi domni, cari s'au presin-
tat ca fosti colegi de școală ai lui, cu
toate că preotul nu s'a aducea aminte de
ei. L'au provocat apoi să joace cărți cu
dinsii, ceea ce părintele a refuzat categoric.
Ei însă nu l'au dat pace, până ce l'au în-
duplecat la asta. În scurtă vreme 200 fl.
ai preotului erau ajunși în mâinile celor
doi "fosti colegi", cari la gara Ermişly
falva s'au dat jos cu vorba, că imediat se
intorc în cușca, pentru a urma jocul, în
care preotul își perduse tot ce avea, și
pentru-ca preotul să-și recăștige suma per-
dută "Colegii" însă nu s'au mai întors.
Preotul rămas în drum, fără parole, a fost
silit să-și întrerupă călătoria; a făcut în-
științare la gendarmarie, și-a pus ceasor-
nicul zălog și așa s'a întors napoi acasă
în Maramureș, fără să fi văzut locul, unde
plecase. Gendarmaria a pornit cercetare,
câci e lucru dovedit, că cei doi "colegi",
cari au jăfuit pe preotul în chip atât de
hoțesc, — sunt niște escroci ordinari.
Casul poate să le fie multora de în-
vățătură.

Cadavrul regelui Umberto în
13 l. c. seara, la 10 oare, a fost
așezat spre odihna veșnică în cripta,
în care mulți ani s'au odihnit și
osemintele tatălui său Victor Emanuel
II. La ceremoniile funebre au fost
prezenți numai acei bărbați de stat
și membri ai curții, cari aveau să
subscrie protocolul luat despre acest
act. Tinerul rege a spus membrilor
parlamentului, că din străinătate a
primit 26.000 telegrame de con-
dolență. — Regina văduvă, Margareta,
pleacă azi, în cel mai strict incognito,
la Venetia, ear' de acolo pe câteva
zile la *Penarolo di Cadore.*

Mare catastrofă la calea ferată lângă
Roma. Cu data de ieri se telegrafează din
Roma, că la distanță de 12 kilometri de a-
colo s'a întâmplat alături noaptea o cata-
strofă groznică. S'au ciocnit adecă două
trenuri de persoane, pricinuind moartea lui
multor oameni și lăsând în urmă multime
de răniți. Se zice că până acum s'au găsit
28 morți, și foarte mulți greu răniți au fost
duși la spitaluri. E o minune, că marele
duce *Petru al Rusiei și soției sale*, cari că-
lătoriau pe unul din trenurile nenorocite,
nu s'a întâmplat nimica. La vestea despre
catastrofa părechea regală și autoritățile din
Roma imediat au plecat la locul nenorocirii,
unde se găsea adunată mulțime de popor.
Ciocnirea s'a întâmplat pe podul așa numit
"Salvari".

Causa nenorocirii a fost marea aglo-
merăție de călători pe linia Roma-Firenza,
ceea ce a necesitat trimiterea a două tren-
uri după oiață, în interval de 10 minute.
Primul tren a trebuit să se oprească lângă
Castel-Guibiles, ear al doilea l-a ajuns și
s'a isbit de cel dintâiu cu o putere colo-
sală.

Licitație la calea ferată. La gara căi-
lor ferate din Arad în 2 August n. la orele
9 înainte de amiază va fi licitație publică,
având a se vinde toate obiectele sosite și
neridicate de public la magaziniile de-acolo.

Sinucideri. Se vestește din Cașovia,
că judele de tribunal *Horvath Bodog* de-acolo,
s'a sinucis zilele trecute prin un glonț de
revolver. — Din Paris asemenea se anunță,
că senatorul *Ermust Fousset*, s'a sinucis la
gara Vichy, prîndu-se pe șine în calea
trenului, care l'a strivit cu desăvârșire.

Napoleon III despre asasinii de regi.
Împăratul Franciei, *Napoleon III*, asupra
cărui în v'r'o zece rînduri s'au comis aten-
tate, în 1868 a zis despre acești asasini
următoarele: Pe lângă ocupațiunile mele
viața numai întru a at exerciți asupra mea
putere atractivă, că pot să conlucerez la
mărirea și fericirea Franciei. Dacă aş muri
de moarte nenaturală, atunci aş trăi mai
mult în dinastia mea, care prin moartea
mea s'ar întări și mai mult. Un om, prin
urmare, care se face pe sine judecător și
călău în contra mea, produce tocmai efectul
contrar dela ceea ce gândia el, în timp ce
dinsul are să sufere groznic pentru fapta
sa ne bună. De cad ori azi ori mîne ucis
de mîna asasinului, poporul unanim va
proclama pe fiul meu de împărat. Ear dacă
toată familia mi r'ar stînge, atunci tot nu
maif o ruib de a mea ar fi poștită să înalțe
stindardul împărațesc, să ră-bune asasina-
tul și să sancționeze adevărul, că: *partidul
aceia, care și întinge mîna în sânge, nici
odată nu trage folos din crima sa.*"

Acte secrete la asasinul Bresci. Tri-
buna din Roma scrie, că la Bresci, asasinul
regelui Umberto, apoi la anarhiștii *Quint-
vallo* și *Lanner* în Prato, au fost confiscate
niște acte foarte importante, cari au să facă
deplină lumină asupra complotului anarchist.
Bresci și acum se poartă în chip cât se
poate de secret.

ULTIME ȘTIRI.

Sibiru, 14 August. (Telegramă par-
ticulară). *Dr. Ioan David*, secretarul
bancii „Albina“, s'a sinucis astă-noapte.

Războiul din China.

Londra, 13 August. Din Cifu i-se
raportează ziarului „*Daily Mail*“, că
puterea armată chineză spre sud de

la Tiencin e de 20.000 oameni. E
teamă, că armata această va ataca
Tiencinu', *Takul* și *Tonkul*.

Petersburg, 13 August. Turul a ordo-
nat organizarea unui al doilea corp de armată
siberian; apoi întărirea corpurilor de armată
și dislocarea de trupe în diferite locuri ale
Siberiei. Spre acest scop vor pleca trupe
noue și din Rusia-europeană, spre a fi a lu-
demână pentru războiul cu Chiuzi.

Londra, 13 August. După știrile
sosite și din mobilizarea imensă ce
Rusia s'evirșește pe toată linia, se pare,
că ea va opera în urma singură, fără
celelalte puteri, în China

Se confirmă știrea, că China în
adevăr vrea pace. Se publică chiar și
condițiile, ce guvernul chinez le-ar fi
predat vice-regelui *Li-Hung-Ciang*,
pentru a negocia cu puterile străine în
privința păcii.

Energia Franciei.
Marseille, 12 August. Azi s'au predat în
chip solemn și în prezența prezidentului *Lou-
bet* steagurile expediției franceze, ce pleacă
în China. Prezidentul a ținut trupelor o vor-
bire, zicînd, între altele:

„Vă predau acum stindardele corpului
de armată, și D-voastre în curînd veți ave
prilegiul, a serie pe aceste steaguri numele
unui războiu, care ni-s'a impus prin batjo-
corirea drepturilor noastre, prin violarea in-
tereselor noastre legitime și prin acea lov-
tură simțită, care a isbit tot ce în China
îuseamă progres și civilizație. Stindardele
acestea să vă aducă aminte marea misiune,
ce Franca o bizue pe eroismul D-voastre.
Misiunea aceea anume, ca într'o țeară, un-
de în chip dujmănos au fost violate legi, cari
în toate statele civilizate sunt înviolabile, să
cereți pelepșirea criminalilor, să constrîngeți
țeara aceea să devă deplină satisfacție pentru
făptuirile sale și pentru viitor să-i cereți cu-
venite garanții. Aceste stindarde vă spun,
că în armata internațională constituită pen-
tru apărarea civilizației — Francezii nu
pot să rămână îndărătul nimenii în ce pri-
vește disciplina, tăria și vitejia.

Ear după dejunul dat în amintirea zilei,
prezidentul *Loubet* a mai spus și primarului
orașului următoarele cuvinte:

„Nu Franca a făcut necesară ex-
pediția în Răsăritul depărtat, ci poporul
aceia, care a călcat în picioare tracta-
tele și dispozițiile celui mai sfânt drept
internațional, când asediază și ucide în
capitala țării sale pe reprezentanții pu-
terilor străine. O datorie are însă și
guvernul francez, ceea ce la tot cazul
va și implini, ca adăcă războiul să fie
scurt și decizător. Nu e aci vorba de
cuceriri, ci de satisfacția cuvenită.

Cuvintele prezidentului au produs im-
presie enormă asupra milișiei și a publicului;
trupele au plecat pline de însuflețire.

Războiul din Transvaal.
Londra, 13 August. Agenția „*Reu-
ter*“ cu data de ieri anunță din *Ermelo*
următoarele: Generalul *Buller* a sosit
în *Ermelo*. Buriil s'au retras.— „*Times*“
anunță din *Zeerus* cu data 7 August,
că generalul *Carrington*, după ce n'a
reușit a despresura *Elandsrivert*-ul,
s'a retras către *Mafeking*. Perderile
i-au fost: 15 morți și dispăruți, și 6
răniți.

Lordul *Roberts* telegrafează cu
data de 12 l. c. din *Pretoria*, că lordul
Kitschener a restabilit legătura cu
lordul *Methuen*. Buriil, cari stau în
fața liniei lorzilor *Kitschener* și *Me-
thuen*, se retrag. Oștirea Burilor azi
dimineată a voit să treacă peste li-
nia ferată lângă stațiunea *Wolwerdin*,
dar *Smith-Dorrien* i-a atacat. Trupele
din urmă ale lui *Methuen* în 9 l. c.
au intrat în luptă cu Buriil lângă
Buffelaktek, luându-le 6 care și 2 am-
bulanțe.

Editor: Aurel Popovici-Barcanaru.
Red. responsa: Ioan Rădușoraru.

Concurs

pentru postul de contabil la institutul de credit și economii „Mureșanul“, cu termen de 15 zile dela datul Concursului.

Salar anual 1200 cor., cuartir în localul institutului și tantiemă; lemne de foc și luminare.

Concursurile instruite cu documintele referitoare la calificare, conduită și dexteritate în comptabilitate să se adreseze la Direcțiune în termenul prescris.

Alesul are să-și ocupe numai decât postul; iar, după un an de praxa și activitate laborioasă, va fi întărit definitiv.

Maria-Radna, 11 August 1900.

Direcțiunea.

476 2-3

Nouă carte didactică. Tocmai acum a apărut în tipografia „Tribuna Poporului“: „Geografia comitatului Arad“ pentru clasa III. a școlilor populare, scrisă de Damaschin Medre, învățator. — Manual aprobat din partea Ven. Consistor aradan și ilustrat cu mai multe figuri și hărți geografice.

Deși manualul se extinde peste 9 coale în format 4° mare, cu tipar (litere nouă) ales și frumos aranjat, prețul unui exemplar e numai 35 cr. — Noua carte didactică e singura de acest fel pentru școlile noastre populare și va face serviciul mari tuturor învățătorilor români, fără osebire de confesiune.

„Foaia Pedagogică“, ce deja în al IV-lea an apare lunar în Sibiu, în întindere de două coale, sub direcția dlui prof. Dr. D. B. Barcianu, are în Nr. 7 (din Iulie) următorul cuprins:

Cuvânt rostit de prof. Dr. D. P. Barcianu cu ocaziunea încheierii anului școlar 1899/1900 de la seminariul arhidieceșan Andreian, la 29 Iunie 1900. — Iubileul de 50 de ani al școlilor medii gr.-or. din Brașov. — Modele de lecțiuni: Parabola lui Iesus Christos despre Samarițeanul îndurător, lecție din religie pentru anul al V-lea, de Dr. Ioan Stroia. — Din literatura școlară de Dr. I. Stroia. — Informațiuni. — Felicitări.

Abonamentul pe an: 6 coroane. — Ca unica foaie bună și de specialitate, ce-o avem pe terenul pedagogic, o recomandăm călduros tuturor învățătorilor noștri.

Învitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe al doilea semestru la

„TRIBUNA POPORULUI“

Cu condițiunile de abonament semnate și în fruntea foii, cari sunt următoarele:

In Monarchie:
Pe un an Cor.
Pe 1/2 an
Pe 1/4 an
Pe o lună

Pentru România și străinătate:
Pe un an franc

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie de popor, cu cor. 4 pe an, având întindere de 8 pagini, cele 4 pagini foii de zi, plus un adaus popular de 2 pagini.

Domnii abonați sunt rugați să grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru regulata expediție a foilor.

Abonamentele se fac mandate postale și anume pe un timp, care începe cu prima zi și se termină cu ultima lună.

Este în interesul domnii abonați, ca adresele să fie înaintate cât se poate de corect și sigure. Domnii abonați vechi sunt rugați a lipi pe mandatul de adresa tipărită dela fâșiile de la li-s'a trimis „Tribuna Poporului“ până acum.

Administrația
„TRIBUNEI POPORULUI“

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

	coroana	fleri
1.) „Amicul Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cauze administrative. Prețul	—	1.—
2.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, —	—	2.—
3.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu, —	—	80
4.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu, —	—	2.—
5.) „Principiile politicele“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu —	—	4.—
6.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. —	—	2.50
7.) „Războiul pentru neatârnată“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Războiului	—	1.20
Prețul „Coroanei“ —	—	1.60
8.) „Din vremuri apuse“ — de Iudita Secula născ. Truția —	—	1.—
9.) „Vieritul“ — de Petru Vancu, —	—	1.—
10.) „Teoria Dramei“ — de Dr. Iosif Blaga. —	—	3.60
11.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu. —	—	1.60
12.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Genț. —	—	5.—
13.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul, —	—	1.50
14.) Instrucțiuni populare despre Datorițele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilchelm Niemandz —	—	1.20
15.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățator în Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase, pricesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2-3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.	—	—

La comanda să se mai adauge de fiecare op 10 fleri spese postale.